

מפתח תשובות נכונות

10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
(2)	(1)	(4)	(1)	(2)	(3)	(1)	(4)	(1)	(4)	תשובה

20	19	18	17	16	15	14	13	12	11	שאלה
(3)	(2)	(3)	(3)	(1)	(4)	(1)	(4)	(2)	(2)	תשובה

30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	שאלה
(3)	(1)	(4)	(2)	(1)	(1)	(2)	(4)	(4)	(4)	תשובה

הסברים

שאלות מילים וביטויים (שאלות 1-4)

1. פירוש המילה 'דוברה' הוא רפסודה.
 התשובה היחידה בה המילה מתאימה להקשר היא תשובה (4).
תשובה (4).

2. פירוש המילה 'חכלילי' הוא אדמדם.
 התשובה היחידה בה המילה מתאימה להקשר היא תשובה (1).
תשובה (1).

3. התשובה היחידה שמתאימה למשפט היא תשובה (4): 'הסטודנטים נדרשו לשלב יחד את הטענות שהועלו בקורס לכדי חיבור קוהרנטי וברור'.
תשובה (1): פירוש המילה 'אינהרנטי' הוא פנימי.
תשובה (2): פירוש המילה 'פרמננטי' הוא קבוע.
תשובה (3): פירוש המילה 'אקוטי' הוא חמור.
תשובה (4): פירוש המילה 'קוהרנטי' הוא עקבי, מסודר.
תשובה (4).

4. התשובה היחידה שמתאימה למשפט היא תשובה (1): 'גליה השכימה קום ויצאה אל האחו המטוללי'.
תשובה (1): פירוש המילה 'מטוללי' הוא מכוסה טל.
תשובה (2): פירוש המילה 'ספון' הוא מקורה; חבוי; מסוגר.
תשובה (3): פירוש המילה 'מטורזן' הוא מגונדר.
תשובה (4): פירוש המילה 'לואטי' הוא לוחש.
תשובה (1).

אנלוגיות

5. השאלה: לוע : שאגה -

היחס: שאגה יוצאת מתוך הלוע.
ב' יוצא מתוך א'

- תשובה (1): מקפצה : ברכת שחייה. האם **ברכת שחייה** יוצאת מתוך **מקפצה**? לא. אדם קופץ מה**מקפצה** אל תוך ה**ברכה**.
- תשובה (2): חלון ראויה : תצוגה. האם **תצוגה** יוצאת מתוך **חלון ראויה**? לא. **בחלון הראויה** ניתן לשים **תצוגה** של פריטים, אך התצוגה אינה יוצאת מהחלון.
- תשובה (3): כן שיגור : טיל. האם **טיל** יוצא מתוך **כן שיגור**? כן.
- תשובה (4): דוכן : נאום. האם **נאום** יוצא מתוך **דוכן**? לא. האדם המבצע את ה**נאום** עומד על ה**דוכן**.
- תשובה (3)**.

6. השאלה: לקצור : לחתוך -

היחס: לקצור זה לחתוך משהו מסוים (תבואה)
א' זה ב' משהו מסוים

- תשובה (1): לנעול : לחלוץ. האם **לנעול** זה **לחלוץ** משהו מסוים? לא. **לנעול** זה ההיפך מ**לחלוץ** (לחלוץ = להוריד את הנעל).
- תשובה (2): לגהץ : ליישר. האם **לגהץ** זה **ליישר** משהו מסוים? כן. **לגהץ** זה **ליישר** בגדים.
- תשובה (3): לצפות : לתכנן. האם **לצפות** זה **לתכנן** משהו מסוים? לא. **ציפייה** אינה בהכרח **תכנון** של משהו.
- תשובה (4): לשכור : לקנות. האם **לשכור** זה **לקנות** משהו מסוים? לא. **לשכור** זה לא **לקנות**, אלא לשלם עבור משהו לזמן מוגבל ואז להחזירו.
- תשובה (2)**.

7. השאלה: הזמין : קרוא - (קרוא = מוזמן)

היחס: הזמין מישהו זה גרם לו להיות קרוא.
א' מישהו זה גרם לו להיות ב'

- תשובה (1): פירש : מבואר. האם **פירש** משהו זה גרם לו להיות **מבואר**? כן. **פירש** זה הסביר ו**מבואר** זה מפורש, מוסבר.
- תשובה (2): מדד : ארוך. האם **מדד** משהו זה גרם לו להיות **ארוך**? לא. **מדד** זה בדק כמה משהו הוא **ארוך**.
- תשובה (3): התיר : כפות. האם **התיר** משהו זה גרם לו להיות **כפות**? לא. **התיר** זה שיחרר, כלומר גרם לו להיות ההיפך **מכפות**.
- תשובה (4): הגיח : גלוי. האם **הגיח** משהו זה גרם לו להיות **גלוי**? לא. **הגיח** זה גרם לעצמו להיות **גלוי** ולא למשהו או מישהו אחר.
- תשובה (1)**.

8. השאלה: צוהר : חלון -

היחס : צוהר זה חלון קטן.

א' זה ב' קטן

תשובה (1): צדודית : צד. האם צדודית זה צד קטן? לא. צדודית זה המראָה מהצד.

תשובה (2): אדנית : אדן. האם אדנית זה אדן קטן? לא. אדנית היא משהו ששמים על אדן (החלון).

תשובה (3): שמשייה : שמש. האם שמשייה זה שמש קטנה? לא. שמשייה מגנה מפני השמש.

תשובה (4): תלולית : תל. האם תלולית זה תל קטן? כן.

תשובה (4).

9. השאלה: ארך אפיים (סבלני) : לכעוס -

היחס : ארך אפיים הוא מי שאינו נוהג לכעוס.

א' אינו נוהג ב'

תשובה (1): עקשן : להתפשר. האם עקשן הוא מי שאינו נוהג להתפשר? כן.

תשובה (2): תבוסתן : להביס. האם תבוסתן הוא מי שאינו נוהג להביס? לא. תבוסתן הוא אדם שחש שהוא עומד להיות מובס בעצמו ולכן לא בוחר להתמודד.

תשובה (3): שקרן : להאמין. האם שקרן הוא מי שאינו נוהג להאמין? לא. שקרן הוא אדם שלא כדאי להאמין לו.

תשובה (4): מרדן : להתנגד. האם מרדן אינו נוהג להתנגד? לא. מרדן הוא מי שדווקא נוהג להתנגד.

תשובה (1).

10. השאלה: אצבעון : אצבע -

היחס : אצבעון מגן על האצבע (מפני המחט).

א' מגן על ה-ב'

תשובה (1): שריון : רומח. האם שריון מגן על הרומח? לא. שריון מגן על האדם מפני הרומח.

תשובה (2): דחליל : גינה. האם דחליל מגן על הגינה? כן. דחליל מגן על הגינה מפני הציפורים.

תשובה (3): סכר : נהר. האם סכר מגן על הנהר? לא.

תשובה (4): חיסון : מחלה. האם חיסון מגן על המחלה? לא. חיסון מגן על האדם מפני המחלה.

תשובה (2).

החלפת אותיות (שאלות 11-14)

11. (1) המנהל הטיח ביקורת נוקבת בעוזרו.

(2) בשל נזקי מזג האוויר נסגר הכביש לתנועה.

(3) במהלך הטיול זחלנו בנקבה צרה.

(4) נקוב בשכר שנראה לך הוגן, ואני אשלם לך.

השלשה המתאימה היא נ.ק.ב.

תשובה (2)

12. (1) מחשבות מוזרות **הדריכו** את מנוחתו של שולץ.
(2) גד נשלח לביתו כיוון **שהתחצף** / **התעלף** בכיתה.
(3) מקס המתין **בדריכות** לתוצאות הגרלת הפיס.
(4) **הדרכים** נחסמו כדי למנוע מהשודדים להתחמק.
השלשה המתאימה היא ד.ר.כ.

תשובה (2)

- הדריכו את מנוחתו = הטרידו את מנוחתו

13. (1) בערוב ימיו עסק יהודה **במחזאות** ובכתיבת שירה.
(2) אספקת המים **למחוז** זה, המרוחק מאוד ממרכז הארץ, צומצמה.
(3) "לעיני נגלו **מחזות** אימה", סיפר הכתב ששב ממקום האירוע.
(4) לדעתי, על משה **לאזור** אומץ ולגלות לדינה את כל האמת.

השלשה המתאימה היא מ.ח.ז.

תשובה (4)

14. (1) בהפסקה חולקו לילדים **שלגונים** בטעם פירות.
(2) התקשינו למצוא את המיקום המדויק של הפסיפס העתיק, שכן הוא היה מכוסה **בעפר/שלג**.
(3) בחפירות התגלו **עפרות** זהב.
(4) מבעד לסבך נגלה לעינינו **עופר** צעיר.

השלשה המתאימה היא ע.פ.ר.

תשובה (1)

- עפרה = מחצב מתכתי

השלמת משפטים (שאלות 15-19)

15. למרות העובדה שבשנות ה-80 הייתה להקת "מרקיז" _____, לאחר התפרקותה בשנת 1990 חברי הלהקה _____ . הסבר אפשרי לעובדה זו הוא ש _____, ואילו _____.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): למרות העובדה שבשנות ה-80 הייתה להקת "מרקיז" **כישלון מוזיקלי ומסחרי**, לאחר התפרקותה בשנת 1990 חברי הלהקה **פתחו בקריירות סולו מצליחות**. הסבר אפשרי לעובדה זו הוא **שקסמה של הלהקה היה בשילוב הקולות המיוחד, ואילו לכל זמר כשלעצמו קול חסר ייחוד**.

בתחילת המשפט נאמר האם הלהקה הצליחה או לא. בהמשך נאמר האם לאחר פירוק הלהקה, חבריה הצליחו בקריירות סולו. בסוף המשפט מוצע הסבר לשני החלקים הראשונים. נבדוק את הקשר בין שני החלקים הראשונים והאם החלק השלישי אכן מסביר את שני הראשונים.

בחלק הראשון נאמר שהלהקה לא הצליחה כלהקה, אך בחלק השני נאמר שחבריה הצליחו בנפרד. ניגוד זה מתאים למילה 'למרות' בתחילת המשפט ולכן נמשיך לחלק השלישי. בחלק השלישי נאמר כי לכל זמר בנפרד היה קול חסר ייחוד, אך שילוב הקולות שלהם מוצלח. הסבר זה אינו מסביר מדוע הזמרים הצליחו בנפרד ומדוע נכשלו יחד, ולכן התשובה נפסלת.

תשובה (2): למרות העובדה שבשנות ה-80 הייתה להקת "מרקיז" **כישלון מוזיקלי ומסחרי**, לאחר התפרקותה בשנת 1990 חברי הלהקה **לא הצליחו, כיחידים, לשחזר את הצלחתה**. הסבר אפשרי לעובדה זו הוא **שאף אחד מן החברים לא השכיל לשכור לעצמו אמרגן מוצלח, ואילו בשנות ה-80 טיפל בלהקה אמרגן מוכשר ומנוסה**.

בחלק הראשון נאמר שהלהקה לא הצליחה כלהקה, בחלק השני נאמר שכיחידיים, לא הצליחו החברים לשחזר את ההצלחה. כבר כאן ניתן לפסול את התשובה, שכן לפי החלק הראשון אין כל הצלחה שחברי הלהקה יכולים לשחזר, וההתאמה בין שני החלקים אינה מתאימה למילה 'למרות' בתחילת המשפט.

תשובה (3): למרות העובדה שבשנות ה-80 הייתה להקת "מרקיז" פופולרית ומצליחה, לאחר התפרקותה בשנת 1990 חברי הלהקה נכשלו בניסיונותיהם לפתח קריירות עצמאיות. הסבר אפשרי לעובדה זו הוא שכל זמר בנפרד השתמש בציוד הקלטה איכותי ומתוחכם, ואילו הלהקה השתמשה תמיד בשירותיו של אולפן חדיש ומקצועי.

בחלק הראשון נאמר שהלהקה הצליחה כלהקה, אך בחלק השני נאמר שחבריה לא הצליחו בנפרד. ניגוד זה מתאים למילה 'למרות' בתחילת המשפט ולכן נמשיך לחלק השלישי. בחלק השלישי נאמר כי גם כלהקה וגם בנפרד, החברים השתמשו בציוד משותף. הסבר זה אינו מסביר את ההבדל בין החלקים הראשונים, ולכן התשובה נפסלת.

תשובה (4): למרות העובדה שבשנות ה-80 הייתה להקת "מרקיז" לא מוכרת, לאחר התפרקותה בשנת 1990 חברי הלהקה פתחו בקריירות סולו מצליחות. הסבר אפשרי לעובדה זו הוא שהקהל בשנות ה-80 לא היה סובלני כלפי הסגנון המוזיקלי של "מרקיז", ואילו בשנות ה-90 ידע הקהל להעריך סגנון זה, שהמשיך לאפיין גם את חברי הלהקה בנפרד.

בחלק הראשון נאמר שהלהקה לא הצליחה כלהקה, אך בחלק השני נאמר שחבריה הצליחו בנפרד. ניגוד זה מתאים למילה 'למרות' בתחילת המשפט ולכן נמשיך לחלק השלישי. בחלק השלישי נאמר כי ההבדל בין החלקים הראשונים נובע בשינוי בטעם הקהל שהתרחש בין שנות ה-80, בהן פעלה הלהקה, לשנות ה-90, בהן פעלו הזמרים בנפרד. החלק השלישי אכן עשוי להסביר את ההבדל בין שני החלקים הראשונים, ולכן זו התשובה הנכונה.

תשובה (4).

16. מסלול הטיול המתוכנן _____, אולם מכיוון שהמדריך חשש שהטיול _____, הוחלט כי _____ יצעדו _____. נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): מסלול הטיול המתוכנן כלל הליכה נוחה במורד, אולם מכיוון שהמדריך חשש שהטיול לא יהיה אתגר מספיק בעבור כמה מהמשתתפים, הוחלט כי מיטיבי הלכת יצעדו במסלול חלופי.

עד הפסיק הראשון נאמר שמסלול הטיול היה נוח. בהמשך נאמר שמכיוון שהמדריך חשש שהמסלול אינו אתגרי מספיק הוחלט שהמטיילים המנוסים יצעדו במסלול אחר. החלקים מתאימים ולכן זו התשובה נכונה.

תשובה (1).

17. לדעת קרן, המאמץ שאדם משקיע במשימה מסוימת תלוי _____ במידה שבה השלמת המשימה חיונית עבורו. לפיכך היא _____ כשסיפר לה ידידה יובל כי אף על פי שעבודת הדוקטורט שהוא כותב _____, אין הוא _____.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): לדעת קרן, המאמץ שאדם משקיע במשימה מסוימת תלוי במידת העניין שהוא מוצא בה, ולא במידה שבה השלמת המשימה חיונית עבורו. לפיכך היא לא הופתעה כשסיפר לה ידידה יובל כי אף על פי שעבודת הדוקטורט שהוא כותב משעממת אותו, אין הוא מניח אותה מידו לרגע.

המשפט משני חלקים עיקריים וקישור. בחלק הראשון (עד הנקודה) מתוארת טענתה של קרן. בחלק השני נאמר כיצד נוהג יובל. הקישור הוא האם קרן הופתעה או לא. כלומר, האם התנהגותו של יובל תואמת את טענתה או לא.

בחלק הראשון נאמר כי ההשקעה במשימה תלויה ברמת העניין ולא בחיוניותה. בחלק השני נאמר שלמרות שמשמיתו של יובל משעממת אותו, הוא משקיע בה רבות. התנהגותו של יובל אינה תואמת את טענתה של קרן, ולכן הקישור 'לא הופתעה' אינו מתאים והתשובה נפסלת.

תשובה (2): לדעת קרן, המאמץ שאדם משקיע במשימה מסוימת תלוי בראש ובראשונה במידה שבה השלמת המשימה חיונית עבורו. לפיכך היא לא הופתעה כשסיפר לה ידידה יובל כי אף על פי שעבודת הדוקטורט שהוא כותב נחוצה לו לצורך קידומו בעבודה, אין הוא טורח עליה, שכן היא אינה מעניינת אותו כבתחילה.

בחלק הראשון נאמר כי ההשקעה במשימה תלויה בחיוניותה. בחלק השני נאמר שלמרות שמישמתו של יובל חיונית עבורו, הוא אינו משקיע בה. התנהגותו של יובל אינה תואמת את טענתו של קרן, ולכן הקישור 'לא הופתעה' אינו מתאים והתשובה נפסלת.

תשובה (3): לדעת קרן, המאמץ שאדם משקיע במשימה מסוימת תלוי **גם במידת העניין שהוא מוצא בה, אך בעיקר** במידה שבה השלמת המשימה חיונית עבורו. לפיכך היא **הופתעה** כשסיפר לה ידידה יובל כי אף על פי שעבודת הדוקטורט שהוא כותב **נחוצה לו לצורך קידומו בעבודה**, אין הוא **טורח עליה, שכן היא משעממת אותו**.

בחלק הראשון נאמר ההשקעה במשימה תלויה בעיקר בחיוניותה. בחלק השני נאמר שלמרות שמישמתו של יובל חיונית עבורו, הוא אינו משקיע בה רבות, שכן היא משעממת אותו. התנהגותו של יובל אינה תואמת את טענתו של קרן, ולכן הקישור 'הופתעה' מתאים והתשובה נכונה.

תשובה (3).

18. דני מאמין כי מכוניתו _____ לולא שכח להפעיל אתמול את מערכת האזעקה. לדעתי, הסיבה לכך היא שדני מעדיף לתלות את האשמה _____ במזלו הרע, מפני שהמחשבה שנהג בחוסר אחריות _____ לו יותר מהמחשבה שגם התנהגות אחרית אין בה כדי להבטיח שלא יקרו לו מקרים לא נעימים.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): דני מאמין כי מכוניתו **לא הייתה נגנבת** לולא שכח להפעיל אתמול את מערכת האזעקה. לדעתי, הסיבה לכך היא שדני מעדיף לתלות את האשמה **לא בהתנהגותו שלו אלא** במזלו הרע, מפני שהמחשבה שנהג בחוסר אחריות **קשה** לו יותר מהמחשבה שגם התנהגות אחרית אין בה כדי להבטיח שלא יקרו לו מקרים לא נעימים.

המשפט בנוי משלושה חלקים. בחלק הראשון מתוארת טענתו של דני. בחלק השני מתוארת דעת הכותב לגבי העדפתו של דני ובחלק האחרון מסביר הכותב את החלק השני.

בחלק הראשון טוען דני שהתנהגותו שלו אשמה בגניבה (שכח להפעיל את האזעקה). בחלק השני טוען המחבר שדני מעדיף לתלות את האשמה במזל ולא בהתנהגותו שלו. החלק השני סותר את הראשון ולכן ניתן לפסול את התשובה כבר בשלב זה.

תשובה (2): דני מאמין כי מכוניתו **הייתה נגנבת גם** לולא שכח להפעיל אתמול את מערכת האזעקה. לדעתי, הסיבה לכך היא שדני מעדיף לתלות את האשמה **לא בהתנהגותו שלו אלא** במזלו הרע, מפני שהמחשבה שנהג בחוסר אחריות **קלה** לו יותר מהמחשבה שגם התנהגות אחרית אין בה כדי להבטיח שלא יקרו לו מקרים לא נעימים.

בחלק הראשון טוען דני שהתנהגותו שלו אינה האשמה בגניבה (המכונית הייתה נגנבת גם אם לא היה שוכח להפעיל את האזעקה). בחלק השני טוען המחבר שדני מעדיף לתלות את האשמה במזל ולא בהתנהגותו שלו. בחלק השלישי מסביר המחבר שיותר קל לדני להודות בחוסר אחריות מאשר להודות בעובדה שגם אם ינהג באחריות עלולים לקרות מקרים לא נעימים. אך דני דווקא טען שגם אם היה נוהג באחריות הגניבה הייתה מתרחשת, ולכן החלק השלישי אינו מתאים והתשובה נפסלת.

תשובה (3): דני מאמין כי מכוניתו **לא הייתה נגנבת** לולא שכח להפעיל אתמול את מערכת האזעקה. לדעתי, הסיבה לכך היא שדני מעדיף לתלות את האשמה **בהתנהגותו שלו ולא** במזלו הרע, מפני שהמחשבה שנהג בחוסר אחריות **קלה** לו יותר מהמחשבה שגם התנהגות אחרית אין בה כדי להבטיח שלא יקרו לו מקרים לא נעימים.

בחלק הראשון טוען דני שהתנהגותו היא האשמה בגניבה (שכח להפעיל את האזעקה). בחלק השני טוען המחבר שדני מעדיף לתלות את האשמה בהתנהגותו שלו ולא במזל. בחלק השלישי מסביר המחבר שיותר קל לדני להודות בחוסר אחריות מאשר להודות בעובדה שגם אם ינהג באחריות עלולים לקרות מקרים לא נעימים. החלקים מתאימים זה לזה ולכן התשובה נכונה.

תשובה (3).

19. _____ נוהג לכבס את בגדיי בבית, וזאת _____ ש _____ את גישת משפחתי, ה _____ טענה כי אין זה יאה לכבס מחוץ לבית.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): **איני** נוהג לכבס את בגדיי בבית, וזאת **אף שאימצתי** את גישת משפחתי, **המתנגדת** לטענה כי אין זה יאה לכבס מחוץ לבית.

המשפט בנוי מכמה חלקים: בחלק הראשון נאמר מה אני נוהג לעשות. בחלק האחרון נאמר מה גישת המשפחה. החלק האמצעי הוא הקישור בין שני החלקים האחרים. נבדוק כל חלק בנפרד ואת הקישור ביניהם.

בחלק הראשון נאמר שאינו נוהג לכבס בבית. בחלק האחרון נאמר שהמשפחה מתנגדת לכיבוס בבית (אין זה יאה לכבס בחוץ = לכבס בבית). החלק הראשון תואם לאחרון ולכן מילת הניגוד 'אף' אינה מתאימה.

תשובה (2): **אני** נוהג לכבס את בגדיי בבית, וזאת **מכיוון שלא אימצתי** את גישת משפחתי, **המתנגדת** לטענה כי אין זה יאה לכבס מחוץ לבית.

בחלק הראשון נאמר שהוא נוהג לכבס בבית. בחלק האחרון נאמר שהמשפחה מתנגדת לכיבוס בבית (אין זה יאה לכבס בחוץ = לכבס בבית), כלומר היא בעד כיבוס מחוץ לבית. החלק הראשון מנוגד לאחרון ולכן נכון לומר 'מכיוון שלא אימצתי את גישת משפחתי'.

תשובה (2).

הגיון (שאלות 20-24)

20. **השאלה:** נתונים:

- כל דוברי האיטלקית הם כחולי עיניים.
 - כל מי שאינו דובר איטלקית הוא שחור שיער.
- איזו מהמסקנות הבאות נובעת בהכרח מהנתונים?

פיתרון: נתבונן בתשובות:

תשובה (1): כל מי שאינו דובר איטלקית אינו כחול עיניים.
תשובה זו מתייחסת למי שאינו דובר איטלקית, נבדוק מה אומרים הנתונים לגבי מי שאינו דובר איטלקית. על פי הטענה השנייה, מי שאינו דובר איטלקית הוא שחור שיער.
מכיוון שהטענה הראשונה אינה מתייחסת למי שאינו דובר איטלקית וגם לא לשחורי שיער, תשובה (1) אינה נובעת בהכרח מהנתונים.

תשובה (2): כל מי שהוא כחול עיניים הוא דובר איטלקית.
תשובה זו מתייחסת לכחולי עיניים, נבדוק מה אומרים הנתונים לגבי כחולי עיניים. אף אחת מהטענות אינה מספקת מידע לגבי כחולי עיניים, ולכן תשובה (2) אינה נובעת בהכרח מהנתונים.

תשובה (3): כל מי שאינו שחור שיער הוא כחול עיניים.
תשובה זו מתייחסת למי שאינו שחור שיער, נבדוק מה אומרים הנתונים לגבי מי שאינו שחור שיער. על פי הטענה השנייה, מי שאינו שחור שיער דובר איטלקית.
על פי הטענה הראשונה כל דוברי האיטלקית כחולי עיניים, משילוב הטענות עולה שכל מי שאינו שחור שיער הוא דובר איטלקים וכחול עיניים, ולכן תשובה (3) היא התשובה הנכונה.

תשובה (3).

21. בשאלה נתונים ארבעה אנשים היושבים במעגל. כמו כן נתון כי מאיר אינו יושב מול גיא. במצב המתואר, שני אנשים שאינם יושבים זה מול זה, חייבים לשבת זה לצד זה, ומכאן שמאיר וגיא יושבים זה לצד זה, ושני האנשים הנותרים: ערן ויובל יושבים בשני המקומות שנותרו, כלומר אחד ליד השני כאשר אחד מהם מול מאיר וליד גיא והשני מול גיא וליד מאיר.

תשובה (4) אינה אפשרית.

תשובה (4).

22.

השאלה: נתון: בקרקס מדראנו, כל אחד מהפילים אדיב יותר מכל אחד מהשועלים.

תוספת של איזו מהטענות הבאות בנוגע לחיות הקרקס תביא לידי מסקנה שניצן איננו שועל.

פיתרון: נתבונן בתשובות:

תשובה (1): ניצן אדיב יותר משמוליק השועל.

במצב זה ייתכן שניצן הוא פיל, אך ייתכן גם שהוא שועל שאדיב יותר משועל אחר, ולכן תשובה זו אינה מביאה בהכרח למסקנה המבוקשת.

תשובה (2): חנן הפיל אדיב יותר מניצן.

במצב זה ייתכן שניצן הוא שועל (וייתכן גם שהוא פיל שאדיב פחות מפיל אחר), ולכן תשובה זו אף היא אינה מביאה בהכרח למסקנה המבוקשת.

תשובה (3): שמוליק השועל אדיב יותר מניצן.

נתון כי הפילים אדיבים יותר מכל השועלים, ולפיכך במצב שבו יש שועל אשר אדיב יותר מניצן, ניצן בהכרח איננו יכול להיות פיל ולכן הוא שועל (או חיה אחרת...).

תשובה (4): ניצן אדיב יותר מחנן הפיל.

מכיוון שכל השועלים הם פחות אדיבים מהפילים, במצב זה ניצן אינו יכול להיות שועל, ולכן זו התשובה הנכונה.

תשובה (4).

23.

השאלה: שפרה: "יש החושבים שכל מי שנהנה מעיסוק בנגרות ומבקש להפכה למקצוען אף ששתי ידיו שמאליות, מוטב לו לבחור במקצוע אחר שאינו דורש מיומנות טכנית. אותם אנשים בוודאי היו מעודדים אדם בעל כישרון מוזיקלי ללמוד נגינה אף אם אינו נהנה מכך. עמדות כאלה מקוממות אותי." איזה מהרעיונות הבאים מקוממים את שפרה?

פיתרון: בשאלה נתונים דבריה של שפרה, ועלינו לקבוע איזה רעיון מקומם את שפרה. בדבריה של שפרה מתוארים שני מצבים המקוממים (או עשויים לקומם) אותה. נבדוק מה הרעיון המשותף לשני המקרים. במקרה הראשון מתוארים אנשים החושבים שאם אדם אינו מוכשר לנגרות, אל לו לעסוק במקצוע זה גם אם הוא נהנה ממנו.

במקרה השני טוענת שפרה שאותם אנשים בוודאי היו מעודדים אדם המוכשר בנגינה ללמוד נגינה גם אם הוא אינו נהנה מכך.

בשני המקרים יש סתירה בין הכישורים להנאה ולדעת האנשים שתיארה שפרה יש לפעול על פי הכישורים ולא על פי ההנאה. זהו הרעיון המקומם את שפרה.

תשובה (4).

24.

השאלה: כתוב באנציקלופדיה: "במדינות שפלנד וזווייה, ובאיים שתחת שלטון, הלשון הרשמית הלאומית היא השפה הקירגיזית, ובכלל, זו השפה הנפוצה ביותר במזרח יבשת סקולופיה. כמו כן, קינגיזית היא שפת האם של מרבית התושבים באזורי החוף המערבי ובכמה מובלעות בפנים היבשת." איזו מהעובדות הבאות אינה מתיישבת עם הכתוב באנציקלופדיה?

פיתרון: נבדוק כל אחת מהתשובות, ביחס לנאמר בקטע:

תשובה (1): במזרח סקולופיה יש איים שבהם קינגיזית אינה מוכרזת לשון רשמית של המדינה. מהמשפט '... זו השפה הנפוצה ביותר במזרח יבשת סקולופיה' עולה שאין זו השפה הבלעדית באזור זה, תשובה זו אפשרית (אף שאינה הכרחית) ולכן מתיישבת עם הקטע.

תשובה (2): בפנים יבשת סקולופיה אין תושבים ששפת אימם אינה קינגיזית.

על פי המשפט שפת אימם של כל התושבים בפנים היבשת היא קינגיזית.

מהמשפט '... קינגיזית היא שפת האם של מרבית התושבים באזורי החוף המערבי ובכמה מובלעות בפנים היבשת' עולה שאמורים להיות בפנים היבשת גם תושבים ששפת אימם אינה קינגיזית ולכן לא הגיוני לטעון כי אין תושבים כאלו כלל בפנים היבשת. התשובה אינה מתיישבת עם הקטע.

תשובה (3): מדינת שפלנד נמצאת במזרח סקולופיה.

מהמשפט 'במדינות שפלנד וזווייה....' ובכלל, זו השפה הנפוצה ביותר במזרח יבשת סקולופיה' עולה שמדינות שפלנד וזווייה נמצאות במזרח יבשת סקולופיה. תשובה זו מתיישבת עם הקטע.

תשובה (4): לאורך החוף המערבי של סקולופיה יש כפרים שבהם אין דוברי קינגיזית כלל. מהמשפט '... קינגיזית היא שפת האם של מרבית התושבים באזורי החוף המערבי...' עולה שיש גם תושבים באזור החוף ששפת אימם אינה קינגיזית. תשובה זו אפשרית (אף שאינה הכרחית) ולכן מתיישבת עם הקטע.

תשובה (2).

הבנת הנקרא (שאלות 25-30)

25. השאלה: "מספר ראשוני" (שורה 6) מובא בפסקה הראשונה בתור דוגמה ל-
פיתרון: בפסקה השנייה נאמר מה הגדרת מושג צריכה לכלול, על פי גישת האסנציאליזם. הגדרת המושג "מספר ראשוני" מובאת כדוגמה להגדרה הכוללת את התכונות הדרושות על פי גישה זו.
תשובה (1).

26. השאלה: החלפה של המילים "עמד על" (שורה 10) במילה ____ לא תשנה את משמעות המשפט.
פיתרון: נקרא את המשפט הרלוונטי, המתחיל בשורה 9: "לודוויג ויטגנשטיין, פילוסוף אוסטרי שפעל בתחילת המאה ה-20, עמד על שתי בעיות עיקריות בהגדרת המושגים: הבעיה הראשונה... "ממשפט זה ניתן להבין שהפילוסוף גילה/ זיהה/ הצביע על שתי בעיות (תשובה (1)).
תשובה (1).

27. השאלה: ויטגנשטיין סבר כי הדרישה להגדיר כל מושג באופן חד-משמעי ____ בכך ____ גישת האסנציאליזם.
פיתרון: בתחילת הפסקה השלישית נאמר: "פילוסופים שונים ביקרו את גישת האסנציאליזם, וטענו כי השאיפה להגדיר מושגים באופן זה היא יומרנית, שכן אי-אפשר להחיל אותה על רוב המושגים השגורים בפינו. בהמשך הפסקה ובפסקה הבאה מופיעה טענתו של אחד מהפילוסופים הללו – ויטגנשטיין, המסביר מדוע לא ניתן להגדיר מושגים רבים על פי הדרישות של גישת האסנציאליזם. לפיכך התשובה הנכונה היא תשובה (2).
תשובה (2).

28. השאלה: המרפסת (שורה 15) מובאת בקטע בתור דוגמה למקרה פרטי אשר -
פיתרון: בסוף הפסקה השלישית מובאת לדוגמה ההגדרה של המושג 'חדר'. המרפסת מובאת כדוגמה למקרה פרטי שאינו עונה על ההגדרה ובאמת אינו שייך אליה. כלומר, אפשר לקבוע באופן חד משמעי אם הוא שייך להגדרה או לא.
תשובה (4).

29. השאלה: לפי הפסקה האחרונה, יש קושי להגדיר את המושג "משחק" באופן העונה על דרישות האסנציאליזם. מהו הקושי המתואר?
פיתרון: בפסקה האחרונה מתוארת הבעיה ששמה "דמיון משפחתי" שזיהה ויטגנשטיין, על פיה יש מושגים שבהם לכל מקרה פרטי יש תכונות משותפות רק עם חלק מהמקרים האחרים ולא קיים מכלול אחד של תכונות המשותף לכל המקרים הפרטיים הנכללים במושג, ורק להם. המושג "משחק" מובא בהמשך הפסקה כדוגמה למושג שכזה. כלומר, קשה להגדיר מושג זה, שכן אי אפשר למצוא אוסף של תכונות המשותפות לכל המקרים הפרטיים של המושג, ולהם בלבד.
תשובה (1).

30. **השאלה:** מה עמדת ויטגנשטיין בנוגע להגרת מושג?

פיתרון: במשפט האחרון של הקטע נאמר: "ויטגנשטיין סבר כי במקום שבו הגדרת מושגים על פי תכונות אינה יעילה, תסתכם הגדרה טובה באזכור של כמה מקרים פרטיים של אותו מושג ותו לא" ממשפט זה ומטענותיו כפי שהועלו בפסקאות שקדמו עולה שויטגנשטיין חושב שגישת האסנציאליזם (לפיה הגדרת מושג צריכה לכלול את כל התכונות ההכרחיות והמספיקות על מנת להיכלל באותו מושג, כך שכאשר נתקלים במקרה פרטי ניתן לפסוק אם הוא שייך להגדרה על ידי השוואת תכונותיו לתכונות הכלולות בהגדרה) אינה נכונה ושלעיתים על ההגדרה לכלול כמה דוגמאות בלבד.

תשובה (3).
